

8. A, B – Český jazyk – skloňování cizích jmen vlastních; realismus; líčení

zadáno 11. 1. 2021; termín odevzdání 18. 1. 2021

Vypracované úkoly (v pracovních a školních sešitech) mi pošlete ke kontrole e-mailem na adresu hejdukova.martina@zsbuttulova.cz.

Literaturu prosím neposílejte, ale zkontrolujte si ji podle řešení, která Vám zase dám na stránky školy!!!! 😊

Budeme pokračovat v **on-line** výuce přes zoom. 😊 . Uvidíme/uslyšíme se v pátek **15. 1. 2021**. Link jsem Vám již poslala. Pokud byste ode mne něco chtěli vysvětlit, můžete mi to napsat do mailu a společně to probereme.

A nezapomeňte, že účast na on-line výuce není dobrovolná, ale **povinná**. 😊 😊

Stále ještě jsem nedostala od všech **referát z četby**, který jste měli na začátku týdne (4.1.) odevzdat/poslat.

Sloh – líčení (umělecký popis)

Pozorně **si přečtete** následující **text** a potom **vypracujte** do slohového sešitu **úkoly** za ním:

„...Teprve před svítáním se vzduch nad savanou mírně ochladil a přinesl trochu úlevy – živí tvorové mohli volněji vydechnout, nastala chvíle nejblaženějšího odpočinku mezi rodícím se dnem, obtěžkaným nadcházejícím vedrem, které nelítostně rozžhavovalo solončákovou step doběla, a ustupující dusnou, horkou nocí. Dokonale kulatý žlutý měsíční terč se v té chvíli rozzářil a zalil savanu stejnoměrným namodralým svitem. Země neměla začátku ani konce. Temné, sotva tušené dálavy splývaly s hvězdnatým nebem. A to ticho bylo živé, neboť všecko, co zabydlovalo savanu, všecko s výjimkou hadů, prahlo po této hodině svěžesti a toužilo vychutnat si ji. V tamaryškových keřích pípali a poskakovali ranní ptáci, ježci rozšafně dupali, cikády, které prozpívaly bez oddechu celou noc, zacvrčely s novou silou, probouzející se svišti už vystrkovali hlavičky z nor a rozhlíželi se po okolí, ale zatím se ještě nepustili do shánění potravy – vypadaných semínek saxaulu...“ Rodina velkého plochohlavého sýčka a pětice stejně plochohlavých sýčat poletovala z místa na místo, ptáčata už povyroستla, opeřila se, pokoušela se létat, až se jim to jakž takž dařilo, každou chvíli na sebe starostlivě povykovala, aby se jedno druhému neztratilo z dohledu. Různá zvířecí drobotina je v předjitřní savaně napodobovala...“

Ajtmatov, Č. Popraviště, 2.vydání. Praha: LN, 1998. 256 s., ISBN 978-80-1520-2

Otázky a úkoly:

1. Co je cílem autora textu, jakou atmosféru se snaží navodit?
2. Najděte v textu obrazná pojmenování. Pro ty zapomněli, je tu nápověda:

Metafora

- v jediném pojmenování spojuje 2 významy na základě vnější podobnosti (*zub pily, kapka štěstí, hlava rodiny, perly rosy*)
- př. „*Slunce napsalo krásnou báseň zlatým perem na naši zem.*“

Metonymie

- spojení 2 významů na základě věcně souvislosti (*město čeká* ⇒ všichni obyvatelé města)

Personifikace

- zosobnění – neživým věcem jsou přisuzovány lidské vlastnosti a schopnosti (*moře mě objalo rukama, slunce se usmívá*)
- založeno na metafoře
- př. „*Špička věže svatovojtěšského kostela píchala zvědavě do modré oblohy.*“

3. Vypište z textu několikanásobné a postupně rozvíjející přívlastky – básnické přívlastky.
4. Určete význam básnických přívlastků v textu.
5. Najděte další umělecké prostředky v textu.
6. Vypište z textu dějová slovesa.

Literatura - realismus

- **Pracovní sešit (Hravá literatura) pro 8. roč. – realismus** – budeme v něm pokračovat. **Uděláte si výpisky z Marka Twaina** (v přehledu učiva strana 34). A dále se podíváme na počátky českého realismu – uděláte si výpisky **Boženy Němcové** (ve výkladové části ji najdete na straně 35).
- **str. 27-28** – Mark Twain – Dobrodružství Huckleberryho Finna;
- **str. 29-30** – Božena Němcová – Babička.

[Páni kluci](#) - český film pro děti z roku [1975](#) na motivy knihy *Dobrodružství Toma Sawyera*, režie [Věra Plířová-Šimková](#), v hlavních rolích [Michael Dymek](#) a [Petr Voříšek](#).

<http://www.fdb.cz/film/3431-babicka.html> Filmová databáze

Znovu připomínám – **čtěte texty pozorně** a podle potřeby se k nim při plnění úkolů vracejte.

Mluvnice – skloňování cizích jmen vlastních

- Prostudujte si ještě jednou výkladovou tabulku v **PS** na straně 50 (probrali jsme ji podrobně online) a dále si prostudujte tabulku **v učebnici** na straně 91.
- Pracovní sešit **8. roč. 2. díl**:
 - **str. 50 cvičení 1** (kdo nebyl na online hodině – dodělá si);
 - **str. 51 cvičení 2**;
 - **str. 51/52 cvičení 3 celé**;
 - **str. 52 cvičení 4**.
- pátek **15. 1. 2021** – **on-line hodina mluvnice** – **mějte prosím pracovní sešity 2. díl a učebnici** – zopakujeme si, co už víme o slovesech, a probereme si slovesný vid.

Odkazy na on-line cvičení z probírané látky:

<https://www.umimecesky.cz/diktat-prejata-slova-2-uroven/62>

<https://www.skolasnadhledem.cz/game/828>

<https://www.pravopisne.cz/2014/12/pravopis-ve-slovech-ciziho-puvodu-19/>

<https://www.skolasnadhledem.cz/profil/2-stupen/12-cesky-jazyk/82-8-rocnik/77-slovni-zasoba-a-jeji-obohacovani>